Orędownik Samorządu

ORGAN ZWIĄZKU GMIN WOJEWODZTWA ŚLĄSKIEGO

Prenumerata wynosi 2 zł. kwartalnie.
Opłata pocztowa opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10 i 25 dnia miesiąca
Red. i Adm.: Katowice Pocztowa 7/II
Redaktor: Stanisław Kuhnert
Syndyk Związku Gmin Woj. Śląsk.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 50 gr. Przed tekstem 1 zł. za wiersz mm. Rach. w P. K. O. 304 227

Numer 23 i 24 **Katowice, 10. i 25. grudnia 1930** **Rok VI**

Zarząd Związku Gmin Woj. Śląskiego a sprawa finansów komunalnych

Po odbyciu szeregu posiedzeń Komisji Związku Gmin dla spraw finansowych i podatkowych, oraz kilku zebrań Kół Powiatowych Związku, w dniu 10 grudnia br. przystąpił Zarząd Związku Gmin do rozpatrzenia zgłoszonych dotychczas tak przez komisję, jak przez koła powiatowe, jak wreszcie przez poszczególnych członków gmin wniosków do naprawy finansów miast i gmin śląskich.

W zebraniu przewodniczył przewodniczący Zarządu, p. prezydent Dr. Kocur, a udział w zebraniu brali pp.: Bienioszek, Figna, Karczewski, Dr. Kopiec, Kuhnert, Maciejczyk, Mrozek, Rudzki, Weber, Wieczorek i Ziętek. Nieobecność swoją uniewinnił zastępca przewodniczącego p. Góra.

Po odczytaniu protokółu z ostatniego posiedzenia i przyjęciu go do zatwierdzającej wiadomości, p. Dr. Kocur referował o przebiegu konferencji, jaką on przy udziale syndyka Związku, p. Kuhnerta, odbył z ks. infułatem Kasperlikiem w sprawie kąpielisk gminnych. Następnie przystąpiono do omówienia projektów w sprawie uporządkowania finansów komunalnych i ustawodawstwa podatkowego

Obrady na ten temat rozpoczęto od projektu wniesionego przez pp. Fignę i Wieczorka, a ogłoszonego w druku w nr. 15 „Orędownika Samorządu" z dnia 10 sierpnia 1930 r.

Na wstępie rozwinęła się ogólna dyskusja na temat, w jakim kierunku ma pójść praca nad opracowaniem nowych przepisów statutowych o finansach i podatkach. P. Rudzki proponuje wydanie ankiety, przy pomocy której dałoby się stwierdzić, czy możliwy jest projekt pp. Figny i Wieczorka, który przemawia za zniesieniem różnicy pod względem podatkowym między gminą miejską a wiejską. Dyskusja, w której udział brali wszyscy obecni, wykazała potrzebę szczegółowego zbadania poruszonej przez p. Rudzkiego sprawy, a w rezultacie oświadczyli się zebrani za tem, by tak komisja dla spraw finansowych i podatkowych, jakoteż na razie Związek Gmin początkowo projekty i zamierzenia swe skierowali w kierunku nowelizacji ustawy o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych, a następnie dopiero przystąpiono do opracowania projektu ostatecznej ustawy o finansach komunalnych.

W związku z tem postanowiono walne zebranie Związku Gmin zwołać już w marcu 1931 r., przyjmując, że do tego czasu wypowie się cały Związek w tej sprawie.

Po tej wyczerpującej dyskusji przystąpiono do specjalnego omówienia projektu p. Figny i Wieczorka.

Kierując się uchwałami dwuch ostatnich walnych zebrań Związku Gmin a domagającemi się wniesienia do Sejmu projektu ostatecznej ustawy o finansach komunalnych, projektodawcy przedkładają projekt ustawy o daninach komunalnych. Po przeprowadzonej dyskusji zebrani godzą się na tymczasowe nadanie następującego brzmienia art. 1 projektu:

Przepisy ogólne.

Art. 1. Poza udziałami, przewidzianemi dla gmin państwowemi ustawami z podatków, pobieranych na rzecz Państwa, uprawnione są gminy, celem pokrycia swoich potrzeb, zgodnie z przepisami niniejszej ustawy, pobierać:

a) dodatki komunalne do podatków państwowych
b) podatki samoistne,
c) opłaty,
d) specjalne dopłaty,
e) świadczenia w naturze.

Art. 2 i 3 postanowiono przyjąć po myśli projektu wnioskodawców.

Wobec spóźnionej pory, postanowiono odłożyć dalszą dyskusję do następnego zebrania, a przystąpiono do omówienia spraw bieżących.

Stwierdzono jednogłośnie, że na mocy istniejących przepisów prawnych, wolno Magistratowi wzgl. Urzędowi Gminnemu udzielać zaliczek wszytkim bez wyjątku pracownikom gminnym do wysokości 2-miesięcznych poborów, przyczem plan spłacania zaliczek należy ustalić równocześnie z uchwałą o udzieleniu zaliczki. Tego rodzaju postanowienia Magistratu nie wymagają zatwierdzenia organów uchwalających, ani władz zatwierdzających.

Postanowiono zwrócić się do Sl. Urzędu Wojewódzkiego o przyspieszenie wydania wzorów statutów uposażeniowych i emerytalnych.

Dwuch obecnych porusza sprawy świętówek na kopalniach oraz taktykę Konwencji Węglowej w stosunku do niektórych kopalń. W jednej z miejscowości śl. przeprowadza się świętówki, zaś węgiel ekspeduje się ze zwałów, przez co podwyższa się stosunek bezrobotnych, w celu przeprowadzenia oszczędności produkcyjnych. W innej miejscowości, w której jest już około 600 bezrobotnych, Konwencja Węglowa wzbroniła danej kopalni wyższej produkcji, którą dana kopalnia podnieść mogłaby tak dalece, że mogłaby zatrudnić wszystkich bezrobotnych w odnośnej gminie. Wskutek zakazu co do produkcji przez Konwencję Handlową, odnośna kopalnia nietylko nie będzie mogła zatrudnić dotychczasowych bezrobotnych, ale będzie zmuszona do zredukowania dalszych 600 ludzi. Liczba bezrobotnych wskutek takiego pociągnięcia Konwencji Węglowej, wzrośnie więc w odnośnej gminie ze 600 na 1200 do 1300 ludzi. Uproszono p. Dr. Kocura, aby w sprawach tych interwenjował, gdzie należy.

Jeden z obecnych porusza sprawę okólników w przedmiocie rozdziału bezpłatnego węgla i kartofli. Przepisy tychże okólników są tak drobiazgowe i często tak niewykonalne, że należy je czem rychlej dostosować do istotnych wymogów i potrzeb. Przepisy tychże okólników ograniczają pozatem ustawowe uprawnienia kierowników gmin, bo m. i. przewidują podpis radnego obok podpisu kierownika gminy. Kierownik administracji gminnej, na mocy przysługujących mu praw, dysponuje sam setkami tysięcy, a nieraz miljonami kwot budżetowych, zaś na mocy tych okólników nie jest uprawniony do zatwierdzenia wydania i odbioru jednego czy dwuch ctn. węgla czy kartofli. Zebrani polecają syndykowi Związku starania w celu zmodyfikowania przepisów omawianych.

Następnie referuje skarbnik, p. Bienioszek stan kasy Związku, przyczem stwierdza, że dotąd 98 gmin nie zapłaciło składki związkowej za rok bieżący. Uchwalono zawezwać owe gminy do bezzwłocznego uregulowania składek, poczem pracownikom Związku uchwalono jednorazową gratyfikację.

Na wniosek Związku Pracowników Komunalnych postanowiono zawezwać miasta i gminy śl., aby w ramach możliwości finansowych przyznały pracownikom swoim zasiłek na zakupy zimowe, jak to rokrocznie dotychczas gminy czyniły. Oparto się przytem na okólniku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, który osobno drukujemy.

Po myśli wniosku Stow. Burmistrzów i Naczelników Gmin Woj. Sl. powołano specjalną komisję w składzie pp. Figny, Karczewskiego, Kuhnerta, Rudzkiego, Webera i Wieczorka, której zadaniem będzie przygotowanie opinjj Zarządu Związku do projektu ustawy o powiatowych związkach komunalnych.

Syndykowi Związku polecono wydanie okólnika, zawierającego wzór umów gmin z lekarzami szkolnemi i dla ubogich.

Po omówieniu przez p. Karczewskiego rozporządzenia o meldunkach, po przeszło 3-godzinnych obradach p. Przewodniczący solwował zebranie.

Do projektu ustawy o Powiatowych Związkach Komunalnych

(Dalsze uwagi)

(k) Omawiany projekt ustawy o powiatowych związkach komunalnych opiera się, jak o tem wzmiankowaliśmy już w nr. 19 naszego pisma, na ordynacji powiatowej (Kreisordnung) z 13 grudnia 1872 r. w brzmieniu ustawy z dnia 1 marca 1881 r. (G.S.S. 155). Podpada ogólnie, że omawiany projekt nie zawiera przepisów bardzo fortunnych § 4 cyt. ordynacji powiatowej, a postanawiający, że miasta liczące najmniej 25.000 mieszkańców, za wyjątkiem aktywnych wojskowych, **upoważnione są** dla siebie samych **stworzyć związek powiatowy** (związek miejski), równocześnie podając organizację tychże związków, t. zw. **miast wydzielonych** w § 169, cyt. ordynacji powiatowej.

W naszych warunkach śląskich byłoby bardzo wskazanem, aby powyższy przepis włączono do pro-

jektowanej ustawy o powiatowych związkach komunalnych, a **nawet by go rozszerzono na wszystkie te gminy wiejskie o charakterze miejskim liczące ponad 25.000 mieszkańców.** Z uwagi na naszą specjalną strukturę gospodarczą oraz stosunek liczby mieszkańców Województwa do tegoż szczupłego obszaru (**gęstość zaludnienia**), byłoby zdaniem naszem nawet bardzo wskazanem, aby przewidzianą pruską ordynacją powiatową liczbę mieszkańców 25.000 **obniżono na najwyżej 20.000 mieszkańców.**

Podpada dalej, że omawiany projekt nie wypowiada się jasno o stosunku związku powiatowego do wojewódzkiego związku komunalnego. Projekt coprawda w rozdziale 7 (art. 55 i dalszy) mówi o wykonywaniu **nadzoru państwowego** nad powiatowemi związkami komunalnemi i stwierdza w art. 55, że nadzór ten sprawuje **Sl. Rada Wojewódzka.** W takiem ujęciu i w takiem określeniu tkwi gruba niejasność, bo niewiadomo, czy Sl. Rada Wojewódzka jest i ma być organem **państwowym, czy też organem samorządowym.**

Mało jasnemi są również przepisy **o władzach zatwierdzających**, a należałoby we wszelkich nowych ustawach usunąć wszelkie dotychczasowe niejasności o kompetencjach władz **nadzorczych** samorządu i władz **zatwierdzających** uchwały samorządu.

Art. 22 opiewa: „Przewodniczącym rady powiatowej jest starosta. W razie przeszkody w osobie (?) starosty zastępuje go urzędujący zastępca starosty, mianowany na ten urząd. Przewodniczący na posiedzeniu rady powiatowej starosta lub jego zastępca posiadają głos stanowczy“(?)

Przepis tegoż artykułu zawiera postanowienia **warte szczególnej uwagi,** jako daleko odbiegające od przepisów pruskiej ordynacji powiatowej. Ordynacja ta w § 74 postanawiała, że, landrata mianuje król. Pozatem był jednak sejmik powiatowy, upoważnionym zareprezentować od odpowiednich (geeignete) osób na obsadę stanowiska landrata, które przynajmniej od roku należały do powiatu przez posiadanie gruntu lub mieszkania

Jako odpowiadającego na stanowisko landrata, § 74 wymieniał osoby, które 1) osięgnęły uprawnienie do wyższej służby administracyjnej lub sądowej, albo 2. należały do powiatu od roku wskutek tytułu posiadania gruntu lub mieszkania, a równocześnie przez najmniej 4 lata, albo a) czynne były w służbie przygotowawczej jako referendarjusze przy sądach lub urzędach administracyjnych, albo b) w ciałach samorządowych odnośnego powiatu, okręgu lub prowincji czynne były jako aktywni członkowie komisji powiatowych. Przepisy § 75 cyt. pruskiej ord. powiatowej ustanawiały zastępstwo landrata, do czego powołani byli dwaj deputowani z pomiędzy członków powiatu, wybierani na lat 6. Zastępstwo landrata na krótkie odstępy czasu mógł wykonywać także sekretarz powiatowy.

Omawiany **projekt uszczupla uprawnienia reprezentantów samorządu powiatowego,** a mianowicie o tyle, że 1. **odbiera** sejmikowi powiatowemu **prawo reprezentacji** odpowiedniej osoby na starostę, a 2. odbiera sejmikowi **prawo powołania** z pośród członków powiatu deputowanych (ławników) na **zastępców starosty.**

Zdaniem naszem rozwinęło się od czasu wydania pruskiej ordynacji powiatowej życie samorządu terytorjalnego tak silnie i tak głęboko, że nie należałoby uszczuplać praw samorządu terytorjalnego, ale raczej je rozszerzyć.

Rudolf Broda
Królewska Huta

Rachunkowość w Związkach Komunalnych

Księgi inwentarzowe i materjałowe.

Księgi zasadnicze i szczegółowe w rachunkowości komunalnej wykazują wszystkie zmiany majątkowe oraz wyniki gospodarki — nie wykazują jednakże wszystkich składników majątkowych czynnych i biernych. Tak np. przy kupnie gruntu księga kasowa wykazuje ubytek gotówki w kasie a księga wydatków budżetowych wykazuje wykonanie budżetu czyli wynik gospodarki; pozycja jest przeprowadzona przez księgi zasadnicze i szczegółowe a jednak żadna z tych ksiąg nie wykazuje, że gmina przez zakup tego gruntu stała się jego właścicielką, że majątek nieruchomy tej gminy zwiększył się o wartość zakupionego gruntu. Tak samo dzieje się przy zakupnie materjałów i ruchomości. Z jednej strony tego rodzaju transakcje zapisuje się w księdze kasowej jako rozchód, z drugiej strony w księdze wydatków budżetowych jako wykonanie budżetu. Brak przy tych pozycjach uwidocznienia, że majątek ruchomy gminy zwiększył się o wartość zakupionych ruchomości i materjałów. Przy zaciąganiu pożyczki długoterminowej — wpływ tej pożyczki zapisujemy jako dochód w kasie i w księdze dochodów budżetowych jako wykonanie budżetu. I przy tej pozycji brak uwidocznienia, że dla gminy powstał dług czyli zwiększenie pasywów.

Dla prowadzenia ewidencji tego rodzaju składników majątkowych zwiększających się albo zmniejszających przez wykonywanie budżetu używa się w rachunkowości komunalnej ksiąg inwentarzowych i materjałowych, których sposób prowadzenia określa dokładnie instrukcja rachunkowo-kasowa.

Księgi inwentarzowe dzielą się na 2 kategorje: na księgę główną wykazującą ogólny stan majątkowy oznaczoną w instrukcji rachunkowo kasowej jako księga inwentarzowa Dział „A“ i na księgi inwentarzowe szczegółowe, w których zapisuje się poszczególne składniki majątkowe, oznaczone w instrukcji rachunkowo-kasowej jako księgi inwentarzowe Dział „B.“ Księgi materjałowe używa się do prowadzenia i wykazywania przychodów i zużycia materjałów oraz ich stanów.

W księgach inwentarzowych Dział „B.“ i materjałowych zapisuje się każde poszczególne zwiększenie się składników majątkowych czynnych (nieruchomości, ruchomości, tabor, materjały i zapasy i t. p.) oraz biernych (długi długoterminowe i inne

ciężary) na podstawie dowodów rachunkowych tj. asygnat, zleceń i innych dokumentów, natomiast w księdze głównej inwentarzowej Dział „A." zestawia się tylko przy końcu roku obrachunkowego wszystkie aktywa i pasywa w sumach ogólnych według grup i w kolejności ustalonej instrukcją rachunkowo-kasową. Jako podstawa do zapisków w księdze inwentarzowej Dział „A" służą sumy poszczególnych ksiąg inwentarzowych Działu „B", stany materjałów i zapasów według ksiąg materjałów oraz sumy szczegółowe bilansu zamknięcia księgi głównej.

Księgi inwentarzowe Dział „B." zakłada się na szereg lat a to celem ominięcia każdorocznego przepisywania poszczególnych pozycyj w nowych księgach. Instrukcja rachunkowo-kasowa nie mówi nic o amortyzacji nieruchomości i ruchomości, a przecież budowle i ruchomości po szeregu lat zmniejszają swą wartość względnie wogóle nie nadają się do użytku. To też przy każdorazowym zakładaniu nowych ksiąg inwentarzowych należy przeprowadzić oszacowanie wartości tych składników przez rzeczoznawcę względnie przez komisję szacunkową i ustalić rzeczywistą wartość każdej budowli i ruchomości i te wartości szacunkowe wpisać do nowo założonych ksiąg inwentarzowych.

Księgi inwentarzowe, wykazujące stany poszczególnych składników majątkowych czynnych i biernych oraz ogólny majątek Związku Komunalnego, są obrazem rozwoju gospodarczego Związku Komunalnego i podstawą do wielu poczynań gospodarczych Związku oraz pomocą przy uzyskiwaniu kredytów, subwencyj i dotacyj, jak również przy zestawieniu statystyk majątku publicznego — to też prowadzeniu ich poświęcać należy wiele uwagi, skrupulatności pieczołowitości.

Budżet.

Budżet Związku Komunalnego jest to zestawienie wydatków i dochodów uprzednio przez korporacje Związku zatwierdzonych na pewien ściśle określony czasokres. Budżet jest więc podstawą gospodarki Związku w przyszłości. W Województwie Śląskiem Związki Komunalne zestawiają swoje budżety według „Zasad ogólnych budżetowania w Związkach Komunalnych" opracowanych przez Śląski Urząd Wojewódzki na podstawie Rozp. Min. Skarbu i Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 28. VI. 1926 r. (Dz. U. R. P. nr. 75. poz. 433) i instrukcji Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 21. VII. 1926 r. Nr. S.F. 5274/26 wydanych na skutek Rozp. Prezydenta Rzpltej z dnia 17. IV. 1924 r. (Dz. U. R. P. nr. 51 poz. 522) o obowiązku i sposobie pokrywania wydatków przez Związki Komunalne.

Wymienione „Zasady budżetowania w Związkach Komunalnych" mają poważne braki; najważniejsze z nich to sprawa przeniesień kredytów w budżecie t. zw. „viriment" i sprawa dodatkowych kredytów. Te braki usunięte zostały Rozp. Min. Spraw Wewnętrznych z dnia 20. I. 1930 r. zmieniające przepisy o sporządzaniu i ustalaniu budżetów Związków Komunalnych (Dz. U.R.P. nr. 4. poz. 38). Rozporządzenie to wprowadza i szereg innych zmian w zasadach budżetowania w Związkach Komunalnych a przedewszystkiem wyłącza budżety szpitali i zakładów z budżetu administracyjnego i przewiduje dla nich osobne budżetowanie na wzór budżetowania przedsiębiorstw komunalnych.

Rozporządzenie to jednak dotychczas na terenie Śląska Związki Komunalne nie obowiązuje. Sprawa więc budżetowania w Śląskich Związkach Komunalnych wymaga opracowania nowej instrukcji budżetowej. Do nowej instrukcji winien być opracowany i dołączony szczegółowy wzór budżetu, co w znacznej mierze ułatwiłoby układanie budżetów gminom oraz usunęłoby mylne budżetowanie w poszczególnych Związkach niektórych pozycyj w działach niewłaściwych a temsamem dało możność ściślejszego badania i porównywania gospodarki poszczególnych gmin.

Uwzględniając przepisy o budżetowaniu, które na terenie Śląska jeszcze nie obowiązują, budżet Związku Komunalnego składa się:

a) z budżetu administracyjnego, który zawiera wydatki i dochody administracji ogólnej Związku, czyste zyski względnie czyste deficyty przedsiębiorstw komunalnych oraz nadwyżki względnie dopłaty na rzecz szpitali i zakładów komunalnych,
b) z budżetów przedsiębiorstw, szpitali i zakładów komunalnych.

Uchwały korporacyj związków komunalnych, zatwierdzające budżet, stanowią integralną część budżetu.

Wydatki i dochody budżetowe dzielą się na zwyczajne i nadzwyczajne. Wszelkie wydatki i dochody budżetowe winne być w budżecie odpowiednio uzasadnione t. zn., że przy każdej pozycji znajdować winno się wyliczenie szczegółowe danej pozycji względnie winna być podana podstawa budżetowania. A więc przy pozycjach na uposażenie dołącza się spis pracowników z podaniem ich wynagrodzenia, przy budowlach wzgl. remontach dołączyć kosztorysy względnie powołać się na nie, przy opale wyliczyć ilość ton węgla i drzewa itd.; przy wpływach powoływać należy się na wykazy czynszów, statuty o poborze danin i opłat i t. p., wreszcie często jako uzasadnienie służyć winno wykonanie budżetów poprzednich okresów rachunkowych.

Budżet powinien być zrównoważony tj. suma preliminowanych dochodów winna równać się sumie preliminowanych wydatków. Preliminowanych wydatków przy wykonywaniu budżetu nie wolno przekraczać. W wypadkach, gdy kredyt preliminowany w pewnej pozycji budżetowej jest wyczerpany a zachodzi potrzeba dalszych wydatków z tej pozycji oraz, gdy zachodzą wydatki w budżecie nieprzewidziane, korporacje Związku winne postarać się o dalszy kredyt, już to przez dodatkowe uchwalenie kredytów albo też przez przeniesienie kredytów (viriment) z innych pozycyj, gdzie kredytu jest nadmiar.

W budżecie administacyjnym nie powinno się umieszczać rozrachunków między poszczególnemi działami budżetu ani też w trakcie wykonywania budżetu nie powinno się takich rozrachunków przeprowadzać. Wydatki względnie dochody dotyczące różnych działów, paragrafów i pozycyj budżetowych należy w trakcie wykonywania budżetu odrazu przy wypłacie względnie wpłacie rozdzielać na odpowiednie działy, paragrafy i pozycje albo też kontować wpływy i wyczerpywać kredyty kolejno z tych działów, paragrafów i pozycyj. Rozrachunki natomiast między budżetem administracji, przedsiębiorstw i zakładów należy umieszczać w bud-

żetach i w trakcie wykonywania budżetów przeprowadzać.

Celem uzyskania jaknajdalej idącej przejrzystości oraz celowości preliminarza wskazanem jest przy układaniu budżetu pozycyj różnych nie łączyć ale jaknajbardziej specjalizować.

Ponieważ od układu budżetu w dużej mierze zależy łatwość technicznego przeprowadzenia wykonania budżetu, pracom przy układaniu preliminarza budżetowego poświęcać należy wiele uwagi i sumienności.

Do budżetu dołączyć należy zestawienie działów budżetu administracyjnego z podaniem przy każdym dziale stosunku procentowego działu do globalnej sumy budżetu, zestawienie budżetów przedsiębiorstw i zakładów oraz zestawienie majątku Związku Komunalnego. Zestawienie majątku można odpisać z ostatniego zamknięcia księgi inwentarzowej Dział „A“ z wyłączeniem pozycyj zmiennych aktywów i pasywów (sumy bilansu zamknięcia księgi głównej).

Zaległości gmin ze składki związkowej

L. b.	Zaległość	za rok 1928 zł.	gr	za rok 1929 zł	gr
1.	Czerwionka pow. Rybnik	—	—	54	—
2.	Chudow „ „	18	—	18	—
3.	Czyżowice „ „	18	—	18	—
4.	Czuchów	36	—	36	—
5.	Jastrzębie Dolne	—	—	18	—
6.	Jedłownik	18	—	18	—
7.	Kucharzówka	18	—	18	—
8.	Leszczyny	—	—	18	—
9.	Łańce	—	—	18	—
10.	Marklowice Górne	18	—	18	—
11.	Gardowice pow. Pszczyna	18	—	18	—
12.	Golaszowice „ „	18	—	18	—
13.	Studzienice „ „	—	—	18	—
14.	Zawadka „ „	18	—	18	—
15.	Frelichów „ Bielsko	18	—	18	—
16.	Mikuszowice „ „	—	—	36	—
17.	Iskrzyczyn „ „	18	—	18	—
18.	Kończyce Małe „ Cieszyń	—	—	36	—
19.	Jaworzynka „ „	—	—	36	—
20.	Mnistwo	—	—	18	—
21.	Łagiewniki	378	—	—	—
22.	Połomia	—	—	36	—
		576	—	468	—

Uprasza się wyżej wymienione gminy o bezzwłoczne przesłanie powyżej wykazanych zaległości.

(—) Bienioszek, skarbnik.

Okólnik Skarbnika Związku Gmin Woj. Śląskiego

W załączeniu przysyłam zestawienie kwot przekazanych przez poszczególne gminy jako resztki udziału w podatku dochodowym **poniżej jednego złotego** z prośbą o umieszczenie w Orędowniku Samorządowym celem dania możliwości gminom (które zrezygnowały z resztek poniżej jednego złotego) kontroli, czy gminy przypisu przekazują wyżej wspomniane resztki do kasy związku gmin.

L. b.	Nazwa Gminy	UWAGI za czas od 1. 9. 29. do 1. IV. 1930 zł	gr	Za czas od 1. 4. do 30. 6. 30. zł	gr	Za czas od 1. 7. do 30. 9. 30. zł	gr	Ogółem za czas od 1. 9. 29 do 1. 7. 1930 zł	gr
1.	Bielszowice	—	84	4	43	1	43	6	70
2.	Boguszowice	—	—	6	48	—	—	6	48
3.	Boruszowice	—	—	7	59	—	—	7	59
4.	Brzeziny	—	79	1	40	3	61	5	80
5.	Chorzów	—	—	1	46	—	—	1	46
6.	Chropaczów	8	43	6	54	3	44	18	41
7.	Czerwionka	—	—	—	—	6	77	6	77
8.	Godula	5	60	1	68	9	46	16	74
9.	Hajduki Wielkie	—	—	18	04	—	—	18	04
10.	Janów	11	87	5	90	9	58	27	35
11.	Katowice	—	—	—	—	2	50	2	50
12.	Król. Huta	25	21	54	16	—	—	79	37
13.	Kalety	5	73	2	24	—	51	8	48
14.	Knurów	6	78	—	—	—	—	6	78
15.	Kochłowice	—	—	2	36	—	—	2	36
16.	Lubliniec	4	25	—	88	—	95	6	08
17.	Łagiewniki	—	—	—	—	3	86	3	86
18.	Lipiny	—	—	2	11	—	—	2	11
19.	Mikołów	—	—	2	50	—	—	2	50
20.	Mysłowice	—	—	1	92	2	31	4	23
21.	Murcki	—	—	—	—	9	60	9	60
22.	Niedobczyce	15	54	5	54	—	—	21	08
23.	Nowe Hajduki	—	—	2	86	—	—	2	86
24.	Nowa Wieś	—	—	2	34	2	24	4	58
25.	Piotrowice	7	25	9	78	—	—	17	03
26.	Orzegów	—	—	1	86	—	—	1	86
27.	Pszczyna	—	—	3	58	—	—	3	58
28.	Piekary Wielkie	1	—	—	—	—	—	1	—
29.	Radlin	6	15	—	—	7	40	13	55
30.	Ruda	—	—	—	—	—	—	—	—
31.	Siemianowice	—	—	10	78	6	34	17	12
32.	Szopienice	2	61	4	12	3	15	9	88
33.	Swiętochłowice	—	—	—	—	5	21	5	21
34.	Tychy	—	—	—	51	—	—	—	51
35.	Wełnowiec	—	—	21	50	—	—	21	50
36.	Wyry	—	—	7	59	—	—	7	59
37.	Tarnowskie Góry	—	—	9	14	—	—	9	14
38.	Zory	—	73	1	49	—	—	2	22
		102	78	200	78	78	36	381	92

Stowarzyszenie Dziewcząt Zarobkujących pod op. Św. Zyty

w KATOWICACH, ul. Marjacka 22. Tel. 1704.

Sekretarjat Towarzystwa utrzymuje

BIURO POŚREDNICTWA PRACY

dla służby domowej i prosi zainteresowanych o zwracanie się z całem zaufaniem, do biura pośrednictwa, które poleca tylko pierwszorzędną i wykwalifikowaną służbę.

Dom „Św. Zyty“ przy ul. Marjackiej 22, poleca swą **ZNAKOMITĘ KUCHNIĘ** szczególnie wycieczkom z prowincji, pozatem wydaje się smaczne i zdrowe śniadania, obiady i kolacje P. T. urzędnikom i gościom wprowadzonym **po cenach przystępnych.**

W sprawie jednorazowej remuneracji dla pracowników komunalnych

Okólnik Min. Spraw Wewn. z dnia 21. VII, 1930 Nr. SS 890/1 do PP. Wojewodów wszystkich (z wyjątkiem P. Wojewody Śląskiego).

W ostatnich czasach w poszczególnych związkach komunalnych zapadały uchwały w sprawie przyznania pracownikom komunalnym remuneracyj w wysokości pół- wzgl. 1-miesięcznego uposażenia. W związku z powyższem Ministerstwo Spraw Wewnętrznych powiadamia, że stałe wypłacanie pracownikom samorządowym zapomóg, czy to w formie 13-tej pensji, czy też pod jakąkolwiek inną postacią nie znajduje oparcia w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dn. 20. grudnia 1924 r. o dostosowaniu uposażenia członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonarjuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 118, poz. 1073)

Z tego powodu uchwały związków komunalnych, wprowadzające stałe co roku powtarzające się zapomogi względnie zasiłki, przybierają charakter stałego podwyższenia uposażenia pracowników komunalnych i jako takie są pozbawione podstawy prawnej.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych natomiast jest zdania, że przyznawanie przez związki komunalne ogółowi swych pracowników, a więc niekoniecznie indywidualne — jednorazowych zasiłków, nie sprzeciwia się obowiązującym przepisom, o ile nie nosi charakteru stałego podwyższania wysokości uposażenia.

Odnośne uchwały związków komunalnych, przyznające pracownikom komunalnym tego rodzaju zasiłki, o ile znajdują pokrycie z oszczędności budżetowych, nie powinny być przez władze nadzorcze kwestjonowane.

Za Dyrektora Departamentu:
St. Podwiński
Naczelnik Wydziału.

„Górny Śląsk w walce o polskość."

Z pod pióra autora dzieła „Walka o Kędzierzyn", Dr. Adama Benisza, ukazało się nowe dzieło p. t. „Górny Śląsk w walce o polskość".

Dzieło powyższe w głównych zarysach, opartych na źródłach literackich, publicystycznych oraz faktach historycznych, rozwija w rozdziale I. Odrodzenie Narodowe Górnego Śląska, w rozdziale II. Zagadnienie Plebiscytu, w rozdziale III. Zagadnienie Powstań Śląskich, w rozdziale IV. Górny Śląsk po przełamie.

Praca Dr. Benisza wywołała wielkie zainteresowanie w szerokich kołach naszego społeczeństwa, a nazwisko autora, zaszczytnie znanego z pierwszej swej pracy na temat Śląska, daje wszelką rękojmię, iż nowa ta praca jego wzbogaci naszą literaturę.

Dzieło „Górny Śląsk w walce o polskość" obejmuje 300 stron druku, a cena za 1 egzemplarz wynosi 12. — zł., płatnych po nadesłaniu dzieła.

P. T. Magistratom i Urzędom Gminnym polecamy nabycie dzieła dla bibljotek gminnych i szkolnych. Zamówienie można skierować do biura Związku Gmin Woj. Śl. — Katowice ul. Pocztowa 7.

Już teraz

należy zamówić na I. kwartał 1931

na poczcie

„Orędownik Samorządu". Przypominamy, że po myśli przepisów statutu Związku Gmin Woj. Śl. każda gmina zobowiązaną jest do abonowania organu związku, t. j. „Orędownika Samorządu".

Zamówienie.

[Wyciąć i oddać w Urzędzie Pocztowym]

Niżej podpisany zamawia niniejszem w Urzędzie Pocztowym na **I. kwartał 1931** wychodzącą **w Katowicach** gazetę

Orędownik Samorządu

(zapisaną w Cenniku Gazet na I. kwartał pod nr. 139) w .... egzemplarzach.

Adres: ....

....

Kwit Pocztowy.

.... zł zapłacono.

.... , dnia ....

Urząd Pocztowy ....

Katowicki Oddział Tow. Wzajemn. Ubezpieczeń

„SNOP"

w Warszawie

przyjmuje do ubezpieczenia od ognia budowle i ruchomości miejskie, wiejskie i przemysłowe. Również ze względu na nadchodzący sezon ubezpieczeń ziemiopłodów od gradobicia, przyjmuje się już obecnie zgłoszenia. Informacji tak ustnych, jak i pisemnych udziela niezwłocznie

Biuro Towarzystwa „SNOP"
Katowice, ul. Sokolska 9 — Telefon 21-76

Poszukuje się zdolnych ajentów

„POLONIA“

Pokój do śniadań
i Restauracja

KATOWICE
Poprzeczna 5 Telefon 505.

MLECZARNIA

MLECZARNIA

R. Ritschewald

Katowice
ul. Mielęckiego Tel. 16-27

Poleca:
MASŁO • JAJA • SERY
Sery specjalne
MLEKO • ŚMIETANKA
KEFIR

Codziennie świeży towar

KINO RIALTO
właściciel
Kochmann i Tichauer
KATOWICE, ul. św. Jana 24. Tel. 831

Wyświetla pierwszorzędne
FILMY DŹWIĘKOWE

Kwieciarnia
Elżbieta Ehrlich
KATOWICE
Dyrekcyjna 10 Telefon 1039

Wieńce, układanie wiązanek, bukiety.
Wieńce dla artystów i żałobne
w znanem gustownem wykonaniu.

Restauracja
Bar Krakowski
Katowice, ulica Poprzeczna L. 19
poleca
śniadania, obiady i kolacje
Z poważaniem
W. Kowalski.

KINO COLOSSEUM
KATOWICE, ulica 3-go Maja 7. Telefon 2011

Wyświetla najnowsze szlagiery nieme.
Znakomita orkiestra

Kwiaty i Nasiona

Gawron

KATOWICE

ulica Marsz. Piłsudskiego 21

Poleca się Szan. Publiczności po najtańszych cenach kwiaty nasiona i wieńce na wszelkie uroczystości.

Specjalność — Nasion

Trawy i mieszanki traw wszelkiego gatunku

Kino Sienkiewicza

Kino dźwiękowe

„Piast"

Właściciel: **JAKÓB BIERNAT**

NOWA WIEŚ

Telefon 42

Wyświetla **pierwszorzędne filmy dźwiękowe.**

Restauracja i Wyszynk

poleca

pierwszorzędną kuchnię, doborowe trunki i dobrze pielęgnowane piwa.

Kawiarnia i Restauracja

OSKAR BAJER

Siemianowice Śl., Bytomska 1

Przystanek autobusowy

Poleca o każdej porze ciepłe potrawy i dobrze pielęgnowane trunki.

Restauracja Wrazidło

Katowice, ulica Kozielska

poleca dobrze pielęgnowane piwa Tyskie jak również zimne i ciepłe potrawy.

Również poleca się salę do zebrań towarzyskich.

OTON RASNER

KATOWICE

ul. Poprzeczna 4. Telefon nr. 67.

Najstarszy specjalny skład

Delikatesów • Win • Likierów

Dziczyzny • Drobiu i Ryb.

Własne chłodnice.

Moja specjalność od założenia:

Kosze podarunkowe z delikatesami

Specjalnie polecam:

KAWA — HERBATA — CZEKOLADY

BIBLIOTEKA JAGELLONICA